

Ingeniosi / acutissimi Sanctiq; viri Effre
Ediffene ecclesie diaconi: De compunctioe
cordis: Liber primus incipit.

Capit. I. **P**remittens planctum aucto
ris pro anime sue / institutionisq; patrū suoz
vulneribus: cum eiusdem institutionis descri
ptione / et accusacione / atq; reprehensione vi
te et institutionis sue: fratruq; suozum.

Dolor me com
pellit dicere: et iniquitas mea cō
minatur mihi vt sileam. Terro
res me ploqui vehementer per
vrgent: et delicta mea silentiū me habere com
pellunt. Quia ergo ab vtriusq; coartoz: expe
dit mihi vt enarrē magis dolorem cordis mei
vt quoddā refrigeriū capiam. Animus meus lau
ciatus est: et oculi mei lachrymas cōcupiscūt.
Quis dabit capiti meo aquam: et oculis me
is fontem lachrymarum: vt p vulnerib⁹ ani
me mee indefinenter diebus ac noctibus des
fleam. Pecnō etiā institutionis nostre mollis
cies / que temporib⁹ nostris efficitur: quō res
pleta est vulneribus et ignozātia. Elatio siquī
dem eius: qualitatē vulnerū suozū considera
re nō sinit. Nam institutio illa / que fiebat in
diebus patrū nostrozū: qui in vniuersa terra
quasi quedā luminaria resulserunt: hec erat:
Louerfabant quippe in ea quasi inter spinas
et tribulos / hereticozū videlicet atq; impioū:
quasi p̄ciosi lapides ac splendide margarite.
Quozū conuersationem nimis castam ac sobri
am: ipsi inimici videntes / imitatores eozū
fieri gestiebant. Quis em̄ humilitatē eozum
cernens: nō protin⁹ cōpungebat? Aut q̄s eoz
rum modestiam aut quietudinē intuens: nō
cōfestim admirando obstupuit? Quis amatoz
pecuniarū parsimoniā eozū ac nuditatem
aspiciens: nō totū mundū odio habuit ac de
spexit? Quis fraudatoz aut arrogans / sobri
am eozū vitam attendens: nō ilico ad humi
litem semetipm̄ conuertit? Quis aut for
nicatoz aut p̄phan⁹ / ad orationē eos cernēs
subsistere: nō statim castam ac pudicam secre
tus est vitā? Quis vō ira cundus ac furoze re
pletus: si eos attendit: nō oēm rancoris ama
ritudinē cōmutauit. Sic em̄ positi certaue
runt: nunc aut̄ ibi constituti letant: quia de⁹
glorificatus ē in eis: et om̄es edificationē ani
me inuenerūt. Postea aut̄ institutio rectas
deserens vias: per prurupta et aspera incedit

itinerā. Nō est em̄ qui p̄pter deū a facultati
bus suis abscedat: neq; em̄ est qui ob eternā
vitam semetipm̄ subiciat. Nō est mitis neq;
humilis: nō est quietus nō est firmiter stabili
tus: nec est qui iniuriam per se sustineat.
Nō est cui male dicat: et sufferat. Igit̄ om̄es
sunt contradictozes: om̄es furibundi / et om̄
nes pigrina torpentes: om̄es ad amaritudi
nem prompti: et om̄es ad ornatū vestium faci
les: om̄esq; inanis glorie cupidit: om̄es vani
actimidi: et om̄es semetipos amātes. Et em̄
qui venit institui: antequā instituā / alios in
stituere cupit: et docere anteq; discat. Prius
q̄ erudiat / promulgare vult leges: et anteq;
discat ordines syllabarū philosophare incipit.
Priusq; subiciat: vult habere subiectos: et
anteq; maiorū iussis obtemperet: arripit iu
bentis officium. Et anteq; instruat: instrue
re cupit: ac monere vsurpat. Si aut̄ quis in
gradu p̄cesserit: cū auctoritate quadā insoler
ter in moribus imperat. Si autē ex locuplete
paup fuerit: honozes sibi cōfestim expetere
vsurpat. Si vero ex inope: de re quie sciscita
tur: si oparius fuit: digitos cōtinuo studet te
neros ac delicatos habere. Quis est itaq;
qui nostrā institutionē nō defleat. Preteritū
antes siquidem seculo: que terrena sunt sapi
mus. Et quidem agricole cōtempserunt ter
ram: et nos qui videmur spirituales esse: colli
gati sumus in ea. Nescimus ad quid vocati
sumus. O fratres charissimi: vbi venimus?
Ad continentiam vocati sumus: et escarū ex
quisitarū industriam adhibemus. In nudita
tem venimus: et de amictu vestimentozū con
tendimus. In subiectionē vocati sumus: et im
perantibus contradicimus. In modestiam et
quietem venim⁹: et om̄es quasi fere agresstes
efficimur.

Ca. II. **A**ccusans duriciā cordis nostri /
tarditatēq; nostrā ad compunctionē / cōuer
sionem et penitentia: cū exhortatiōe ad hmoi
agenda: et doctrina quō agi debeant exempla
patrum confirmans: et ad illozū imitationem
nos prouocans.

Egentes non
agnosim⁹: et audientes nequaq;
in aures nostras percipimus. Si
aliquis conficiens iter / homicidium p̄petra
tum repente agnouerit: vultus eius ilico im
mutat: et cor eius pauore concutit. Prophe
A

Capitulum

III

ras et apostolos legimus interfectos: et risus preferimus. Et quiddam prophetas et apostolos. Ipse dominus/verbum patris/pendisse in ligno et propter peccata nostra pemptum esse audiimus et legimus: et elata ceruice contempnimus et ridemus. Sol non potuit ferre domini nostri contumeliam/ sed claritatem sui luminis conuertit in tenebras/ nos autem a tenebris malicie nostre conuerti nolumus. Velum templi quod nihil deliquerat/ a semetipso scissum est: nos autem propter peccata nostra/ cor nostrum compungi non cupimus. Terra iugiter pertremiscens a facie domini sub pedibus nostris commouetur/ ut nobis metu incurrat/ et nec sic ob nostram duriciam formidamus. Urbes absorptae sunt/ et loca ab ira domini desolata sunt/ et nec sic trepidamus. Sol semel iterum meridianis horis super nos obscuratus est/ et nec sic corde expauescimus. Bella perfarum/ ac diuersarum gentium barbararum commota sunt/ et regiones nostre desolate sunt/ ut nos metuentes dei penitentiam ageremus cum indigeamus penitentia non dierum aut mensium/ sed temporum plurimorum/ et nec si quidem conuerti volumus. Penitentiam itaque agamus fratres/ ut peccatorum nostrorum propitiato rem deum habere possimus. Deprecemur eum/ quia exacerbauimus eum. Humiliemus nos/ ut nos exaltet. Plangamus/ ut consoletur nos. Projiciamus a nobis consuetudinem malam/ et quasi vestimentum/ virtutem animi induamus/ maxime nos qui hanc conuersationem angelicam permeruimus. Etiam dilectissimi assumamus mensuram ac regulam bonam illam atque perfectam patrum nostrorum. Hodie ipsum aque potum accipias/ et crastina uina percipias. Hodie discalciatus/ et crastina diuersa calciamenta requiras. Hodie cilicinam vestem/ et crastina trilicem induaris. Hodie vilissimo habitu et crastina compositus/ et ornatus incedas. Hodie mitis et humilis/ crastina uero petulans ac superbus. Hodie quietus et obediens/ crastina turbidus et contradictor existas. Hodie infletus et lamentatione/ et crastina risus cum cachinno pecciter proferas. Hodie supernudam humum quiescas/ et crastina lectuli mollicie delecteris. Sed ad ueram regulam charissime temetipsum astringe/ pro qua possis deo placere/ et tibi metipsum/ ac proximis tuis utilem te exhibere. Si autem mortificaueris temetipsum/ et solus es/ noli discernere/ si ab alijs tibi ministratum fuerit. Si autem cum multitudine fueris/ audi dominum deum dicentem. Quomodo

vultis ut faciant uobis hoies/ et uos facite illis. Si uero necesse fuerit ut tibi propter mortificationem corporis ministrer/ attende ne proximo tuo in aliquo inferas lesionem. Propter hoc enim perfecti patres fundantes semetipsum in ueram regulam consummati reperiunt. Quicquid a principio arripuerunt usque ad finem uite nullis negocijs impediti integrum seruauerunt. Usque ad quinquagesimum siquidem et eo amplius annum exigentes/ in nullo ceptam regulam mutauerunt/ id est continentiam bonam atque irreprehensibilem/ efcaram abundantiam ac lingue intemperantiam cohibentes/ sectantes autem humilitatem cordis/ mansuetudinem quoque et fidem/ nec non charitatem/ que perfecte ac spiritualis edificationis vinculum est. Super his autem omnibus paupertatem voluntariam/ et ab omnibus negocijs terrenis quietudinem et uitam pudicam/ ac sobriam/ uigilantiam quoque et orationum instantiam/ cum compunctione cordis et fletibus et non tantum risum/ sed et subridere precauebant. Supbia autem ab eis omnino calcata est. Ire namque ac furoris feruor/ frigit in eis. Aurum apud eos aut argentum pro minimo ducebant/ et horum omnium contagione semel emundati sunt. Adcirco et deus habitauit in eis/ et in eis glorificatus est. Qui uidebant eos et qui audiebant de eis/ honorificabant deum. Adcirco unus quisque nisi se emundauerit ab omni re nequa et a sordidibus quoque cogitationibus/ concupiscentiarum quoque malarum/ nec non a furore atque inuidia/ supbia quoque ac uana gloria/ odio et detractione/ contradictione/ ac uerboritate/ et inordinatis actibus/ que odit deus/ auerrat semetipsum ac procul faciat/ nequaquam in eo habitat deus. Dico namque tibi/ si quis te in lutum ceni proiecerit/ et ibi spate esse fecerit/ libenter hoc feres. Si tu cum sis cinis et uermis/ sustinere non potes/ quomodo uis impolutum deum/ qui cum sanctis et in sanctis requiescere solitus est/ in te cum sis totus fetidus/ et cenoso horrore repletus inhabitet.

Capitulum III. Exhortans nos ad mundificationem tam propter celestia bona nobis promissa/ quam propter cauendam picula diei iudicij improprie supuenientis/ quemadmodum in diebus hoc contigit/ timore ex scripturarum completionem exaggerans.

Et ideo fratres charissimi/ mundemus nosmetipsos

fos vt in nobis habitet / et pmissa eius cele-
 stia cosequi mereamur: ne eius nome sancto
 quod inuocatum est sup nos / inferam⁹ iniuria-
 nec ppter nos nome dñi a pfidis blasphemet
Parcam⁹ nobismetipsis / et intelligamus qa
 in noie eius / nostru quoq sonat nome: eo q
 ipe christus vocet: et nos nihilomin⁹ christia-
 ni. **D**eus noster spūs est. **E**fficiamur ergo et
 nos spūales / vbi est em spūs dñi / ibi libertas.
Festinemus ergo / libertatis hui⁹ coseq boni-
 tatem. **C**onsideremus qualis / et quate couer-
 sationis nos dignos efficit. **A**gnoscam⁹ quia
 nos ad nuptias inuitauit. **S**altē nosmetipos
 diligam⁹: queadmodū et ipse dilexit nos. **D**e-
 sideremus eū: vt glorificet nos. **C**onsidere-
 mus autē ne in die iudicii vltionē duplicē exor-
 uamus: cū recessisse quidē videamur a seculo
 et ea que sunt seculi sapiam⁹: cōtemnētes qui-
 dem pecunias: et iterū pro eisdē sollicitudinē
 gerentes: carnalia fugiētes: et eadem denuo
 psequētes. **U**si vereor ne dies ille super nos
 repentin⁹ insitit: et subito nudi atqz inanes
 necnō et iam imparati vnusquisqz semetipm
 vitupare incipiat. **I**diūm nanqz et in diebus
Noe ppeffi sunt. **M**anducabant / et bibe-
 bant nubebant et nupti tradebāt: et mercimonijs
 insistebant: donec venit diluuiū et pdidit vni-
 uersos. **A**dmirabile autē negociū erat frēs.
Videbant nāqz qñō cōueniebant in vñū iu-
 menta camporū: elephantū quidē ab India /
 ac pside pñibus aduentabant: leones autē ac
 pardī cum hoibus et hircis cōmixtis pariter /
 et nibil se ledentes inuicē cōurrebāt. **S**erpē-
 tes et volucres pennate: insectantes neminē
 confluebāt: et in circuitu arce diuina puiden-
 tia morabant. **H**ec p singulos dies fieri pspici-
 ebant. **I**psū quoqz arce edificij pconem ad
 eos vt penitentia agerent inclamantē: in nul-
 lo profus curabant: neqz cernētes tale mira-
 culum / cōuentū sezurrationabilū iumentoz
 compūcti sunt ad saluandū. **T**imeamus igit
 charissimi neqñ et nobis hec pari contingat.
Scripture etem cōplete sunt: et nō ē qd relin-
 quat: nisi aduersarij nostri aduentus horribi-
 lis. **I**n expletione em rhomani regni necesse
 est seculū cōsummari.

Ca. III. Persuasue concludens vt vo-
 lens saluari pperet et festinet: pu chras ad h
 inducens similitudinū compationes atqz ra-
 tionēs: cum incussione timoris ppter carna-
 les passiones et vitia nostra: subiūgens tandē

doctrinā q cogitatioes cordis agnosci possit.

Qui ergo salua-
 ri vult: pperet et festinet. **E**t qui
 vult introire in regnū: ne velit in-
 curiosus exultare. **E**t qui vult liberari a gehē-
 na ignis / legitime colluctet: et q immortales
 vermes effugere: vigilans debet esse ac sobri-
 us. **Q**ui exaltari desiderat / semetipm humi-
 liet: et qui gaudere desiderat / lamentet et lu-
 geat. **Q**ui diligit introire in thalamū: reluce-
 tem lampadem / et oleū sibi sumat in vasculū.
Qui expectat in illis nuptijs inuitari: splēdi-
 da indumēta possideat. **L**uitas regis nostri
 exultatione et leticia plena est: imensitate des-
 coris ac luminis radiaē: dulcedine insatiabili
 suauitateqz redūdat: vite quoqz eternitate
 exundat. **L**ōmoratib⁹ in ea / abunde hec oia
 largiter pfluūt. **Q**ui ergo cupit esse cuius re-
 gni: ad hec que memorauim⁹ festin⁹ occurrat.
Dies em cōcludit: et nemo nouit / quid sibi i
 itinere hui⁹ vite cōtingat. **Q**ueadmodū em
 si qd viator arripiens itineris sui longum in-
 teruallū: discubens obdormiat vsqz ad vespe-
 rum: deinde expgefactus / pspiciat qd iā clau-
 ditur dies: cū ceperit pperare: repente effici-
 antur nubes grandines: tonitrua quoqz et
 fulgura / ac pressure eū vndiqz / cōturbatioes:
 qz circūdent: ita vt neqz ad māsionē valeat p-
 uenire: neqz ad locū illū / se uiente tempestate
 diuertere. **S**ic et nos / si hoc tpe negligam⁹
 huiusmodi penitentia / sustinebimus vltio-
 nem. **I**ncole em sumus in hac vita / atqz pere-
 grini: festinemus ergo in patria et ciuitatem
 nrām / locupletes ac diuites remeare. **R**e-
 gociatores sum⁹ spiritales: querētes precio-
 sissimā margaritā q ē christ⁹ saluator nr: glia
 nrā et thesaur⁹: q a nullis latronib⁹ inuadit⁹ vt
 furatur: festinem⁹ q possidere eū. **B**rius nāqz
 ē: etiāqz bitis: q festinauerit possidere eum.
Possidendo nāqz eū / gloriā pmeremur. **P**i-
 serabilis autē ē: q creatorē vniuersorū posside-
 re neglexerit. **H**omō em hō sponte se in pñici-
 em tradit: nolēs possideri ab eo. **F**unquid
 ignoratis charissimi: qz palmites sum⁹ ex vi-
 te verissima / q ē christus iesus: **V**ideat itaqz
 vnusquisqz vfm: ne infructuosus existat. **P**a-
 ter em vitatis: afferētes fructū vites studio-
 se excolit: vt amphorē pferat fructū: q aut nō
 prulerit fructū: abscidet et extra vineā plicie-
 tur: vt ignis incendio cōcremat. **P**ropter qd

attendite vosmetipsos. ne infructuosi inueniamini. et excisi in escā ignis tradamini eterni. Semen optimū sumus. quod christus pat familias. qui ē celi et terre conditor. seminauit. Ecce iam messis aduenit. et messores iam sales ad metendū pparatas in manibus tenēt. Videte itaq; ne quis vrm zizania inueniat. et colligatus in manipulos. eterne flamme ardoribus cōflagret. Non dū intelligitis frēs. q; terribile nob transirendū est pelagus. Qui pfecti fuerint. et viri sapientes et negociatores iam paratū habentes questum merce monij. cū gaudio expectāt. qñ eis vent' aspi ret. et trāsfretantes hoc pelagus. ad portū vite eterne pueniūt. Ego aut et q mibi sunt similes. cū p diuersa huc illuc attrahimur. et extollimur. nequaquā in corde nostro sollicitudinem gerimus. quod necesse est nobis hūc transitū transmeare. Quā ptimeo ne subito ventus aspi ret. et inueniamur imparati. et tūc vinctos nos manibus mittant in tenebras exteriores. vt ibi dies negligentie nre atq; segnitie defleamus. cernētes quidē alios exultantes et letantes. nos vero in tribulationibus et laborib' cōstitutos. Portus nanq; ille negociator est. et vnusquisq; in suo patrimonio exultat. et in suo mercimonio letat. Nescitis dilectissimi. q; rex regū. ad filij sui nuptias dinouit. Quid negligimus. et nō festinamus. hic nob indumēta splendida. et lāpades reuoluentes. et oleū in vasculis nostris assumere. Si aut qsq; vspauerit introire. vestē nō habens nuptialem. aduerte qd hmōi patiatur. Subente em̄ rege. alligabūt eū manib' et pedib'. et mittēt in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium. Timeo em̄ charissimi ne carnales passiones de thalamo illo nos eiciant. ne habitū solūmō extrinsecus ostendamus. et habētes carnales passiones. intrinsecus langueamus. Exterior siquidē habit' vbi mens nra habitat. ostēdit. Ornatus q; ppe vestīū indicat. qd ea que terrena sunt sapimus. Per studium clarioris amict' ab eterno claritate nudi esse dinoscimur. Escarum vero suauitas. gule nos eē subiectos cōmendat. et p amorem placendi nobis. inanis glorie cupidi eē dinoscimus. Accidia aut pigrītia nos torpore demonstrat. cupiditas psumus possidendi nequaquā nos desiderare christum ostēdit. Inuidia etiā nos iudicat vitiōrū seruituti eē subiectos. Per linguā aut. qd cor

desiderat. p dicit. Que em̄ cor desiderauit h meditat et lingua. et sepe p labia dephendunt mētis occulta. eo qd os nostrū pateat. nō habens ostiū nec custodē. et sermo noster indifferenter prorūpens egredit. Per sermones aut sepe cor nostrū inimicus latrocinafacilitate verborū. os em̄ cū nō seruat cū corde mysteria furant ab eo cogitationes. et cū putauerit cor apud se retinere mysteria. oras intemperantia publicat. et cū arbitratus se ab aliq nō intueri p mōdes denudat. Suauitas em̄ detractionis. odio eam repletā esse demonstrat. Ne ergo decipiat quisq; putans se eē aliquid p religionē. qd videt extrinsecus. Si em̄ putauerit quis fallere fratrem suū. religionem simulās. semetipm fallit ac decipit. Ecce em̄ ex cōuersatione ipsius. falsa ei' religio demonstrat. Si aut cupis cogitationes cordis eius addiscere. accede ad os eius. et discere ab eo. vtrū de terrenis. an de celestibus cogitet. de spūalibus. an de carnalib'. de voluptatibus. an de continētia. de affluentia possidendi. an de voluntaria pauprate. de humilitate an de elatione arrogantie. de charitate. an de odio. Ex thesauro em̄ cordis. cōsuevit em̄ os cibos pferre his. que ad se accesserūt. Ex meditatione quoq; lingue et cōuersatione hoīs. quid cor desideret. vtrū chastiū aut pns seculum cōprobat. Et inuisibilis anima qualis sit siue bona siue mala. pactus corpis sui cōspicitur. Que quidē naturaliter bona est. sed subintrante malicia. p liberū arbitriū cōmutat.

Ca. V. Excludens errorem. ne quis putet passiones supradictas esse naturales. ostēdensq; ex compatione libere voluntatis ad Agricolam. quō circa hmōi passiones. voluntas inserat aliqñ vtutes optimas. aliqñ consuetudines pessimas. quō etiā diuinas scripturas habeat pro consiliatoribus. quos si deserendo oberrauerit. et penitens ad legistatorē recurrerit. cū pietate suscipiat.

Nec quisquā naturalis asserat passiones. ne quisquā asseruerit. culpatus existat. Attende teipm ne bonā conditionē. boni dei. ad crimen deducas. fecit em̄ deus omnia bona valde. naturā quoq; nostrā bonis operibus decorauit. Si quis aut fin naturā esurari. nō inculat. si in mensurā sumperit cibū.

si aut edens mensuram excesserit, denotatur. Naturalem namque esuriam quis nesciat. Nihilominus si secundum naturam quispiam sitiat, non erit in culpa, si potum ad mensuram preceperit, si vero modum in bibendo excesserit, de honestate: quia naturalis est sitis. Rursum si secundum naturam quies dormiat, non inculpat, sed ad mensuram dormiat, si vero supra naturam somno indulerit, aut eneruat, semetipsum sopori atque iercie tradat, prodit natura propria quod somni consuetudine superat. Natura siquidem et consuetudo, utraque prout predicatores existunt. Natura quippe indicat feruitutem, consuetudo autem significat voluntatem. Ex utroque enim homo consistit. Voluntas autem cum liberam habeat facultatem, quasi quidam agricola esse videtur. Inserit namque in hominis natura quemadmodum voluerit, aliquid quidem virtutes optimas, aliquid vero consuetudines pessimas. Hoc autem modo consuetudines inserit malas. In esurie quidem gula libidinem. In siti autem bibendi copia. In sopore vero eneruationem, et insatiabilem somnum. In obtutibus vero oculo, pessimos et volatiles sensus, in veritate mendacium. Inserit autem rursum virtutes optimas. In cibo quidem abstinentiam. In siti autem tolerantiam. In somno vigilias. In mendacio veritatem. In oculo obtutibus castitatem. Voluntas siquidem nostra cum sit forma agricolae, in momento oculi euellit consuetudines malas, et quemadmodum voluerit virtutes inserit bonas, eo quod ipsam naturam possit superare ac vincere. Et quidem natura est, per quam operationes gignunt. Agricole autem huius voluntatis sunt diuine scripture consiliatores ac magistri, docent namque agricolam nostrum, quali modo consuetudines malas euellit, et quo virtutes bonas inserat, studiumque adhibeat. Verum quod velit sobrius agricola noster et industrius extiterit, absque magisterio diuinarum scripturarum, sine viribus est et indoctus. Diuinarum autem scripturarum instructio, intellectum ei retribuit ac virtutem, ita ut ex ramis propriis, optime ei largiantur virtutes cum eas in ligno nature inseruerit. Ita ut si dem bonam, in suam perfidiam inserat, spem quoque in desperationem suam, dilectionem vero, in odium, et scientiam in ignorantiam, et laudem, in ignobilitatem suam, rursumque inserit immortalitatem in mortem suam. Si autem voluerit noster agricola, pertinacia propria consiliatores suos ac magistrum, dese-

rere. Diuinarum quoque scripturarum eloquia inuenitur aduersis an fractibus oberrare, et in cogitationibus malis incedere, consuetudines quoque pessimas que extra naturam sunt congregare, atque in suam naturam inserere. id est, perfidiam, desperationem, odium, inuidiam, superbiam, inanem gloriam, gula libidinem, inimitatem bibendi, contradictionem, contentionem, et cetera non nulla huiusmodi, derelinquens namque legis latores, et ipse ab eo nihilominus derelinquit. Si autem denuo penitentia ductus, semetipsum agnouerit: ita ut legillatores suppliciter prociat, et dicat peccavi quod te dominum meum et magistrum dereliquerim, protinus legillator, cum sit amator hominum, pro sua pietate suscipiet eum, et prestabit ei intellectum bonum et virtutem, ut rursum nature sue terram valeat operari, euellere quoque ex ea consuetudines pessimas, deinde largietur ei ut virtutes bonas et optimas, pro his possit inserere, pro quibus valeat coronam sibi ac laudem acquirere. Et quod dem esurit secundum naturam, sed ad continentiam studet, sicut nihilominus, sed sustinet patienter, desiderijs stimulatur, sed sobrietatem exerceat, grauat somno, sed vigilare contedit ad glorificationem dei, pigritiam queque torpescit, sed aperto ore personat in diuinis laudibus, quo pigritiam possit vincere. Itaque in tali certamine, laudem premerbitur coronam. Coronam quidem quia superauit naturam, laudem vero quod sibi virtutes acquiserit, bonas.

Ca. VI. Occasione pretactorum gratias agens, comendansque diuinam clementiam, benignitatem et misericordiam, cum commemoratione plurimorum dei beneficiorum, ut ad eius dilectionem nos prouocet.

Gloria itaque nunc
 clementie eius et confessio benignitatis eius, quando ita misericors per benignis existit. Quis pater, suos sic diligit filios. Luncta nobis bona impartiens affluenter, et omnia nobis dispensans pulcherrime. Sanat vulnera anime nostre, et contempta nobis, longanimiter suffert. Vult enim saluos nos omnes fieri, omnes cupit sanas.

Capitulum

re / et oēs vult regni sui fieri possessores. vult etiā vt voluntatis nre arbitrio cōteram⁹ oīs languoris nostri duriciā. et qd̄ ē difficile ad sanandū. ipse sanitatē impartit. **O**me autē qd̄ facile recipit sanitatē. h̄ vult vt ppria industria ac voluntate curem⁹. vt a voluntate ei⁹ gloriā mercamur. Et qd̄ pigrū si insperet vulnerratum / idcirco medelā sanitatis imponit: vt os ei⁹ ad glorificationē bonitatis sue aperiat. **P**ctōi quoq; pctā dimittit: vt erigat eum / et alacritate faciat. **I**nfirmiorē si viderit / veloti⁹ ex audit: neq̄n̄ pusillanimitas fiat. **C**ū autē patiens aut longanimis ostiū ei⁹ pulsauerit: tā incolumitatis quā etiā mercedis p̄mia adipiscit: p̄ eo quod nō defecerit postulādo. **P**oterat em̄ nō perētibus nobis vulnera aie nre sanare: et ad bonitatē inuitos nos adducere. **S**ed facere nō vult: ne volūtas nostra diuinis laudib⁹ defraudeat. **E**t quidē nos negligim⁹ q̄rere cum et cūctamur inuocare eū: ipse autē nos diligit. et ipse miseret. **I**pe nos redemit: et ipse suscepit. **I**pe illuminat oculos mentis nre: et ipse nobis compunctionis sue grām p̄bet / et dilectionis vt crucis ei⁹ suauitatē / ac dulcedinē gustātes indefinēter eū ac iugiter desiderem⁹ / et p̄quiramus. **B**rūis ille q̄ cū gustauerit dilectionez eius / et desiderauerit eū: p̄parabit semetip̄m vt charitate eius inenarrabili repleat. **Q**ui autē repletus fuerit charitate ei⁹ / aliā dilectionem nō recipit in semetip̄so. **O** charissimi q̄s nō talē diligit d̄m: **Q**uis nō bonitatē ei⁹ adorando cōfiteat ac p̄dicet: **Q**ualē d̄o excusationē habebim⁹ in die iudicij / si tantā neglexerimus salutē: **Q**uid dicem⁹ / qz nō audiimus / nō cognouim⁹: **Q**uid facere debuit qd̄ nō fecit nob: **N**ōne ex imensa altitudine et benedictio sinu patris / vsq; ad nos se humiliando descēdit: **N**ōne cū inuisibilis existeret / nobis se p̄buit ad videndū. **E**t cū esset ignis immortalis / nōne p̄pter nos incarnat⁹ ē: **N**ōne vt nobis libertatē tribueret / palmis in faciem d̄beratus ē: **A**d admirandū et plenū timoris / ac tremoris negociuz. **M**an⁹ lutea q̄ ex limo terre formata fuerat / alapis pcussit facie cōditoris celi ac terre. **N**os autē miseriatq; infelices. cū simus immortales et terre cinis / vsq; ad sermonē inuicē ferre nō possum⁹. **I**lle cū esset immortalis / nōne vt nos viuificaret / p̄tulit mortē: **N**ōne sepultus ē / vt nos secum resuscitaret: **N**ōne ex vinculis inimici nos absoluit / et alligans eū / ad cōculcandum

cum nobis tribuit potestātē. **I**nuocauim⁹ eū aliqui / et nō exaudiuit nos. **P**ulsauim⁹ ad ianuam eius. et nequaquā nobis apuit: **N**ā et si tibi morā fecerit ad audiendū / h̄ vtiq; tibi multiplicatā mercedem / pro tarditate restituet.

Ca. VII. **A**criter increpās eorū ignauitiam qui huic seculo renunciauerūt / et tñ carnalia et terrena requirūt / multis eos cōmouēs exhortans et terrens rationibus / exemplis / atq; piculis / vt ad compunctionē et penitentiam incitentur.

In quo huic seculo renunciauisti charissime. **E**o qd̄ rursum requiem secularem requires. **I**n tribulationē quippe vocatus es. et tu de refrigerio p̄citaris. **I**n nuditatē iussus es ire / et ecce vestimentozū studiū adhibere cōtendis. **I**n sitim q̄s vocat⁹ es / et quā renuens vinū bibere delectaris. **A**d plū nihilominus inuitat⁹ es. et inermis ingredi cupis. **A**d vigilas q̄s vocat⁹ es. et inercia somni resolueris. **A**d flendū et ad lamentandū vocatus es et tu cū cachinno risus effundis. **I**n charitatē vocatus es. et tu odiū exerces in fratrem. **I**n sbiectionē vocat⁹ es et cōtradicis. **H**eredem te regni sui vocauit / et tu q̄ terrena sunt sapis. **I**n māuetudinē et humilitatē vocat⁹ es. et superbus et elatus incedis. **E**t quid in die illa dicturus es cū a christo audies: qz humiliat⁹ sū p̄pter te / aut egen⁹ effectus sum. **S**z qz nudus fui p̄pter te / aut esuriui aut sitiui / et dilexisti te in toto corde meo / et proximum meum sicut meipsum. **N**e velis ignozare / quia cogitationes tue et sermōes tui scripti sunt / et conscientia tua que tecū opata ē / arguit te si mē tiri volueris. **N**ut nescis. quia omnis creatura cum metu timore ac tremore tribunali ei⁹ assistit. **M**ilia miliū et dena milia angelozū circūstant. et tu mē tiri te putas et dicere. qz p̄pter te bec vniuersa sustinui. cū nihil omnino pruleris. **V**ide ne duplicē vltionē p̄soluas. malozū vicz actiū ac falsitatis. **S**z surge et exp̄giscere a somno. et cogitationes tuas adaperi. intra temetip̄m. et p̄spice. qz iā claudis dies. **S**ed et iam hoc frater intellige. qz fratres nri q̄ hesternō nobiscū pariter loq̄bant̄ vesp̄e hodie nobiscū nō sunt. sed ad d̄m suū ac nostrum vocati perreterunt. vt vnusquisq; eozum negociationis sue questum ostēdat

Ecce nunciam disce de hesterno atq; hodie
 ermo die. quō hestern⁹ qdē q̄si flos maturin⁹
 excessit. hodiern⁹ xō q̄i vmbra vesp̄tia trāfiet
 Contemplantē etiā questū negociatiōis tue.
 si fecisti fm̄ dñi imperiū. **U**t em̄ velocissimus
 cursus. dies nostri p̄tereūt. **B**eatus ergo q̄
 sibi questum p̄ singulos dies huiuscemodine
 gociationis acquirat. vt congregatū eū in vi
 tam eternā p̄cipiat. **Q**uid aut̄ tu dilectissi
 me negligis. et incuriosus existis? **Q**uid tāq;
 vino inebriaris accidia? **Q**uid exacerbas te
 metip̄m. māsiōi nāq; i hoc mūdo facta ē. quē
 admodum quidā duo viātes. in itinere sibi in
 uicem occurrentes in suū singuli p̄gentes ho
 spitiū. vesp̄e aut̄ facto mansit vnusquisq; qua
 potuit puenire. et facto diluculo ab inuicē dis
 cesserunt. **I**ntellexit nāq; vnusquisq; eorum
 quid habeat in domo p̄p̄ia. diuicias an pau
 peratē. requiē an tribulationem. ita et nos
 in hoc seculo sumus. **M**ansioni nāq; assimila
 tur hec vita. **E**t ipsa em̄ vnusquisq; in suo di
 uiditur loco. et intelligit quid habuit an̄ recō
 ditum. **N**eq; em̄ vnusquisq; nostrū ignorat
 quid premisit in celis. orationem cum lachry
 mis. an cū puritate vigiliis. an psalmodiam
 cū compunctione cordis. aut abstinētiā cū
 humilitate. an terrenorū renūciationem. an
 charitatem non fictam. et desiderii christi. **S**i
 hoc tu p̄misiisti. scito te incunctanter ad requi
 em pergere. **S**i vero nihil horum premisiisti.
 pdidisti fili charissime animā tuā. **Q**uid i hac
 mansione exasperas p̄ximū tuū? **H**anc em̄
 ab eo sepandus es. **Q**uid aut̄ sup̄bis aut in
 solefcis? **Q**uid aduersus p̄ximū tuū tristis
 ambulas. cui⁹ on⁹ portare debueras. **Q**uid
 aut̄ te sollicitudo escarū aut opimentoꝝ mā
 cerat? **Q**ui dat iumentis escam ipsoꝝ. te nō
 nutrit? **Q**ui eū diurne glorificas. qui expe
 ctas heres fieri regni eius. de esca et opimen
 to conuerteris. **Q**ui mortificasti temetip̄m
 mūdo. que terrena sunt sapis? **Q**uid temet
 ipsum fallis ac decipis? **Q**uid medicū exaspe
 ras nolens sanitatē recipe. et tpe curationis
 vulnera tuā occultas. et medicū icusas. quod
 nō sis consecutus incolumitatis remedium?
Tempus tibi penitentię datū est. et agere pe
 nitentiā negligis? **Q**uid ergo incusas legis
 latoꝝ. quod mortē tibi induxerit. cū tu incuriosus
 existis? **N**ūquid dices mortē in illa ho
 ra necessitatis. sine me penitentiā agere.
Vigila dilectissime vigila. vt laqueus sup̄ te
 hora illa nō adueniat. et tunc obstupescas et

ad conscientiam tuā recurras et dicas. **Q**uō
 elata ceruice ambulāte me. oēs dies mei trāf
 acti sunt. **Q**uō tempus meū in cogitationi
 bus terrenis sup̄fluo p̄terijt. **Q**ue erit vtili
 tas. si hoc reputas quādo hora mortis insite
 rit. nec concedit nobis in hoc seculo amplius
 cōuersari. **P**one itaq; mētē tuā ad hec que
 narrant. **I**ntroecant in aures tuas. que a dño
 dicta sunt. **C**rede eius sermonibus. **A**t enī
 quia et de ocioso verbo reddīturi sumus ratio
 nem. in illa die iudicij. **S**ufficit autē nobis ad
 metum solus hic sermo. si conscientia nostra
 sobria fuerit. **S**i aut̄ quādā leuitate per diuer
 sa animus puagatur. neq; ipsa que sunt scri
 pra intelligit. neq; ea que dicuntur auscultat
 compāt h̄mōi fistule recipienti aquā. et nō sci
 enti quō eam p̄trāsit. **Q**uis ergo putas nō
 defleat. quia dñs orbis terre tam per se quā
 etiam per p̄ueros suos p̄phetas et apostolos
 clamat et p̄dicat. et qui audiat nō ē? **Q**ue sunt
 aut̄ que p̄dicant ab eis? **R**uptie parate sunt
 inquit. et altaria mea imolata sunt. **S**pon
 sus cum claritate et magnificētia in thalamo
 residet. et cū gaudio intrantes recipit. ianue
 patent. ministri festinant. **P**redicatores con
 uolāt. **P**riusq; ianue claudant̄ velocitate pe
 dum concurrunt. ne nobis foris remanere cō
 tingat. et q̄ nos introducat. vltimus non erit.
Sup̄bis aut̄ nō est qui intelligat. nō est qui
 studiū adhibeat. signa uia et cura seculi hui⁹
 mentē nostrā quasi cathena colligat et p̄strin
 git. **D**iuinas quidē scripturas recte scribim⁹
 et recte p̄legimus. recte aut̄ eas audire nolu
 mus. quia que illic inserta sunt. p̄ficere recu
 samus. **Q**uis putas aliqui p̄gre in longin
 quā viam. sine viatico p̄fectus est. quēadmo
 dum nos profici sci volumus. **H**ic aut̄ alimen
 ta req̄rentes. nihil ad p̄fectionē nostrā p̄fe
 rimus. **B**eatus qui cū fiducia pergit ad dñm
 portans sine defectione viaticum. vt nullam
 penuriam patiatur. **E**cce decem virgines
 lampades accipiunt. et serui negociantur. ex
 pectantes dominum suum. cognoscētes qd
 accepit regnum suum. et venit cum claritate
 et virtute multa. coronare seruos suos. qui ac
 cipientes ab eo pecuniam. optime in ea mer
 cati sunt. interficere autem inimicos suos q̄
 regnare eum super se noluerunt. quēadmo
 dum si media nocte profundo sopore. natura
 hominum occupata. repente de celo sonus ef
 ficiat magn⁹. et tonitrua terribilia. et corusca
 tiōes. expectati sbito dormiētes. colat vn⁹ q̄sq;

que sua sunt / siue bona siue mala: qui autē ma-
la gesserunt / iacentes sup lectum suum pec-
tiunt pectora sua / quia nō est quōq; fugere et
abscondere. vel sup his que gesserunt penitē-
tiam agere. **L**etera em̄ quassat et tonitrua ti-
more concutunt / fulgura pauorē cōmouent
Tunc obtinebit eos pfunda obscuritas. ita
vt hora illa / fulgur velox repente totam com-
moueat terram. **T**ube em̄ cum timore de ce-
lo buccinant / et suscitant dormientes / excitāt
quoq; eos qui a seculo dormierūt. **E**li em̄ cū
suis x̄tutibus cōmouebunt. et terra vniuersa
quasi aqua maris / a facie glorie eius contre-
miscet. **I**gnis siquidez terribilis discurret an-
faciem eius. emundans eam ab iniquitatib;
q̄bus fuerat contaminata. **I**nfernus portas
suas q̄ a seculo sunt patefaciet / mors destrue-
tur / puluis qui putruerat. id est. humana ca-
ro / audies vocē tube viuificabit. **V**ere em̄
miraculum ē intueri / quō contra ictum oculi
in infernū. quasi multitudo piscium in mare
enutrita ita et innumerabilis copiosaq; ossiuz
multitudo humane nature. vni quodq; eoz
currer / ppriam iuncturā inquirens. surgen-
gentes quoq; clamabunt omēs et dicēt. **G**loria
ei qui nos congregauit / et ppter suam clemē-
tiam resurgere fecit. **T**unc iusti exulta-
bunt / et sancti letabunt. et veri et pfecti mona-
chi cōsolabunt. et a labore abstinentie sue re-
quiescent / martyres coronabunt. apli ac p-
phete glorificabunt. **B**eatus qui pmeruerit
in hora illa videre / quō cū gloria accipientur
in nubibus / obuiā imortali sponso. omēs qui
dilexerunt eū / et festinauerūt pficere oēs vo-
luntates eius. vt em̄ vnusquisq; hic / ad excel-
sa puolat premiorū. et quēadmodū hic vnus-
quisq; se emūdauerit / sic eius gloria intuebit
et quō quisq; desiderauit eum. sic satiabit dile-
ctione eius. **A**dmirabit etiam primus adaz
in hora illa videns magna et terribilia / quō ex-
eo solo et cōiuge eius / imēse nationes et mul-
titudines producte sunt. **M**agis autē amī-
rabit gloriificans conditorē deū / quō ab vna
natura / et ex vna creatura exorti / in regno ce-
lorum et in paradiso / et in inferno. sortem pro
suis meritis suscepit. **G**loria soli sapiētī deo.

Ca. VIII. **I**nducens ex superiorum re-
cordatione compunctionem et querelam au-
ctoris miseriam suam confitentis ac miseri-
cordiam dei / fratruq; suorum preces implo-
rantis: sollicitudinē quoq; carnalem disuadē

tis et ad negociationem spiritalē atq; vite. et
negociorum suorum rationem per singulos
dies faciendam / exhortantis.

Charissimi recor-
datus sum hore illius et intremui.
consideraui illud horrendum iu-
diciū / et expaui. **L**eticiam quoq; que est in
paradiso / et ingemiscens fleui / vsq; q̄ nō remā-
ferit in me x̄tus vt amplius fletem / quia ne-
gligentia et elatione p̄terii dies meos. et i cog-
itationibus sordidis / anni mei finiti sunt.
Quō elapsi sunt / nō consideraui / quō transi-
erunt / sentire nō potui. **D**ies mei defecerūt.
et iniquitates mee multiplicatae sunt. **I**heu mi-
hi charissimi quid faciam in compunctiōe ho-
re illius / q̄si mihi noti mei circūsteterint / qui
me beatificabant / huius religionis habitum cō-
templantes. ab intus autē vas plēnū erā iniq-
tate et imundicia. et eum qui scrutat corda et
renes obliuioni tradideram. **V**ere p̄fusio ibi
est / etiam miserabilis qui illā cōfusione ex-
ceperit. **A**matōr hominū benignissime / ad-
iuuor te per miserationes tuas / ne me a sinistris
tuis statuas. cum his qui te exacerbauerunt
ne dicas mihi nescio te / sed tribue mihi pro-
pter multā miscdiām tuā indefinenter com-
punctionem et fletum. et humilia cor meum et
sanctifica / vt fiam templum gratie tue. **N**am
et si peccator sum et impie gessi / tamen ad ianu-
am tuam iugiter pulso. **E**t si piger sum et in-
curiosus / atq; viam tuam incedo. **F**ratres
mei dilectissimi obsecro vnanimatē vestraz
festinate placere deo. **D**um tempus habebi-
tis plorate in conspectu eius diebus ac nocti-
bus / cū oratis et psallitis / vt eruat nos ab illo
interminabili fletu / et stridore dentiu. et a ge-
henne igne / et a vermibus imortalibus / vt in
regno suo gaudere nos faciat / in vita illa im-
mortalī. vbi fugat dolor / tristitia / et gemitus.
vbi nec lachrymis aliquis. nec penitentia in-
diger. vbi nō ē timor / et tremor. vbi nō ē mors
et corruptio. vbi nō ē aduersarius et ipugnās.
vbi nō est exacerbatio et ira. vbi nō est odium
et inimicitia. sed omnino gaudium et leticia et ex-
ultatio. et mensa spiritalib; cibis plena / q̄ p̄-
parauit deus diligētibus se. et beatus q̄ p̄me-
ruerit eam / infelix autē qui fuerit priuatus ab
ea. **O**bsecro vos fratres charissimi effundi-
te sup me viscera vestra. et precamini pro me
p̄cidentes benigno et amatori hominū vni-
ge

nito filio dei. vt faciat mecum miscdiam: et liberet me a multitudine iniquitatum mearum: et collocet me inter macerias benedicti paradisi. vt vobis hereditas ei: vicinus efficiar. eo quod vos estis charissimi filij. ego vero quasi canis abiectus: vt proieciatis super me micam de mensa vestra vt impleat in me quod scriptum est. quasi catuli edunt de mensa filiorum. Ita dilectissimi mihi effundite super me orationes vestras. et venite festinatus ad vitam nostram. Omnia enim quasi vmbra pretereunt. **O**diamus etiam mundum hunc. et omnia que in eo sunt. Sollicitudinem que carnalem preter salutem anime nostre nullam habeamus: sicut et dominus noster ait. Quid enim proficit homini si mundum lucratus fuerit. vniuersum autem suum detrimentum patiat. **N**ur quam dabit homo redemptionem anime sue? **N**egociatores sumus spiritalis operis. et dilectissimi comparati sumus negociatoribus secularibus. **C**onsiderate que dico fratres. **S**ecularis negociator: per singulos dies lucrum seu dispendium supputat: et si detrimentum sustinere se intelligit: festinat ac sollicitudinem adhibet et comodatur. quomodo mercimonium suum saluum restituit. **I**ta et tu dilectissime per singulos dies: vespere et mane diligenter considera. qualiter se habeat mercimonij tui ratio. **E**t ad vespam ingredi in cor tuum. et scrutare temetipsum: et dicit. **P**utas ne in aliquo acerbaui deum? **N**e xpo ociofum locutus sum? **N**e immoderate egi? **N**e irritaui fratrem meum? **N**e aliquem detractoribus laceravi? **N**e forte perfallente me: cor meum et mens mea fantasias seculi cogitauerit? **N**e forte concupiscentia carnalis super me irruit: et ego liberi animo suscepti: ne sollicitudinibus terrenis superatus sum? **S**i in omnibus his damnatum tibi illatum intelligis: festina quomodo melioribus commodis repareris. **I**ngemisce ex intimo corde: profer ab oculis lachrymas: ne idem rursum detrimentum sustineas. **E**t facto diluculo iterum eadem meditare et dicit. **Q**uomodo putas nos ista transijt. **L**ucratus ne sum in ea mercimonium meum. **P**utas mens mea vna cum corpore vigilauit? **S**i oculi mei lachrymas perdiderunt? **N**e cum genua in oratione per noctem posuisti: in sopore somni deductus sum? **N**ec aduerunt mihi fordidæ cogitationes: et libenter eas meditatus sum? **E**t si te deceptum in his senseris: festina sanitatem recipe. et statue custodiam in corde tuo: ne rursum eadem patiaris. **S**i ita sollicitudinem habueris: saluabis mercimonium tuum: et domino tuo placebis. et tibi metipsum utilis eris. **A**tende autem tibi: nec te velis seueritacie ac negligentie tradere. **P**incipium

quidem perditionis est negligentia. **I**mitare autem apem: et prospice admirabile mysterium: quomodo ex diuersis floribus terre. suam operatione congregat. **I**n hoc ergo exiguo animante consideranda. **S**i enim congregati fuerint sapientes mundi: atque orbis terre philosophi. non valebunt prudentiam eius differere. quomodo ex floribus quidem: quasi quedam monumenta edificat. **S**eipelit autem ibi soboles suas: et cum viuificauerit eas. quasi quidam princeps: milicie vocem suam ad eas emittit. quam pariter audientes: volitare incipiunt. **T**unc monumenta illa vnde egressi sunt soboles: operantur: ac replere festinate scarum dulcedine: ita vtiotius prudens si considerat: glorificet conditorem deum: admirans quod ex tam puo ac vilissimo animante tanta sapientia processerit. **S**imiliter ergo et tu charissime congrega tibi diuicias et thesaurum quem fur nunquam contingit et premitte in celum. **N**am et princeps terre. si voluerit quisque eorum in regionem abire longinquam: premitunt famulos suos cum patrimonio suo: vt cum in preparatam mansionem preuenerint: ibi diuerant. **I**ta et dilectissime premitte patrimonium tuum in celis: vt suscipiaris in tabernaculis sanctorum.

Cap. IX. **E**xhortans vt tribulationes mundi patienter tolerant: et ne spes in temporalibus sed in domino amatoris hominum benignitate ponatur: qui cuncta bona largitur et laborantes mercede non fraudas: per hoc puocans nos ad vigilantiam vt adueniente sponso et alijs in regnum susceptis. nos excludamur et postea negligentiam nostram frustra defleamus. docens que quomodo dominum inuocare debeamus et perfectos viros imitari: cor pus ad carnalia non assuecere: discretionem nihilominus circa eius castigationem obfuarere: amonens tamen vnumquemque ita debere incipere: vt possit perficere inceptum.

Ne velis ergo te in poris breuitate negligere: nec seculi infinita penitentiam incipias. **N**on audis dominum dicentem. **I**n hoc mundo tribulationem habebitis. **I**terum ait: in patientia vestra possidebitis animas vestras. **S**i autem tu propter molliem mentem atque icuriam: in tribulationibus huius mundi odium habeas. deuitas quidem patientiam. carnalem quidem voluptatem desideras quod iugum christi bonum ac suauem. propter tuam ignauiam quod durum et grauem. et quod non facile possit portari detrahis et iculas. et te ipsum in perditionem tradis: cum ista caritas: et que tui miserebitur: si te ipsum inuicem: que tui miserebitur. si assumes arma domini: quibus dimicare

Capitulum

cōuenerat. i. cor tuū versa vice defigas. **S**z in hac vita tārū modo gloriaris. multum uana est spes tua. et expectatio tua infelix est. **Q**uid est quod os tuum orat deum: et q̄ sunt que poscis ab eo? **S**eculi hui⁹ requiē/ an immortalitatē/ac ppetuam vitam? **S**i hec temporalia et nō manentia requiris: melior est te fornicator: et melior est similiter latro. **H**i enī deprecant̄ vt salui fiant: et te beatificant que in hac bonitatis cōuersione fallaciter militare p̄cipiunt. **D**io nāq; habens lumen/ tenebras dilexisti: et regna celozū deserens: terrena et tpalia cōcupisci. **T**imuisti miserabilis ne benignus deus/ et amator hoīm/ laborem tui op̄is fraudaret: quicq; nō vicē det laboris: ip̄e pueniens d̄turē. **C**or quoq; tuū ip̄e cōpūgit: et mercedem ip̄e tribuit. **C**uncta tibi ab eo largiunt̄: et tu in elationē extolleris? **P**ercedem mercennarij exquiret ab his/ qui eum fraudare uoluerint/ et tuarū lachrymarū habuit denegare mercedem? **A**bst. **Q**ui ait. q̄rite et inuenietis. **P**ullate et ap̄iet vobis. **M**endax ergo efficit̄. **N**e qua q̄ te hec suspitio miserande decipiat. **Q**uis tui emulus fuit? **Q**uis tam seuus et inuidus extitit? **I**lle nimirū adūsarius hostis bonozū/ illius est hoc studium/ vt null⁹ hominū salutē inueniat. **G**eni nūc itaq; in temetip̄m. et ne velis odire aiā tuā. **A**peri oculos mentis tue. et prospice eos qui tecum sunt. quō in cōmune dimicant. quō festinant. lampades suas tenētes in manibus. et os eozū laudat et glorificat imortalem sponsum. **O**culi quoq; eozū pulchritudinem eius cōsiderant. et aiā exultat et viget. **A**diuerte et vide/ qm̄ appropinquabit. veniet nō tarda bit. vt expectantes se repente letificet. **E**xit vt p̄sonet vox. ecce adueniet sponsus: et hi q̄ tecum sunt. p̄cedent cū gaudio/ habentes se cum lampades relucētes. et splendida indumenta. **A**udient enī vocem eius dicentem. **V**enite benedicti patris mei. possidete paratum vobis regnū/ a cōstructione mūdi. **T**ūc necesse est/ cum clamorē factum audieris. **D**icas eis. **F**rattes mei/ donate mihi pusillum olei. ecce lampas mea extinguit̄. **A**udies q̄ ab eis. **N**e forte sufficiat nobis et tibi. **V**ade potius ad vendentes et eme. **E**t tunc p̄ges penitens et afflictus: et tempus emēdationis iam nō iuenies. **T**erra enī vniuersa tremabit ad gloriā eius/ et tunc plorās et ululans dices. **V**ado et pulso/ et quis scit si ap̄iat mihi. **R**eddens aut̄ pulsabis. et respondebit tibi ab intus.

Amen dico tibi/ nescio q̄s es. **V**ade a me operarius iniquitatis. **S**tante aut̄ te. introibit i aures tuas vox leticie et exultationis. et agnosces vocem vniuscuiusq; collegarum. et ingemiscens dices. **H**eu mihi misero. **Q**uō a tāta claritate priuatus suz? **O**mnī tempe vite mee cū ipsis eram. et nunc ab eis sepatus sum. **I**uste p̄pessus sum. **I**lli aut̄ abstinebāt. ego aut̄ indifferenter agebā. **H**i p̄fallebāt. ego xō ridebam. **H**i cum genu flecterent flebant. ego vero extollebar. **H**i humiliabant semetipsos. ego vero superbiebam. **I**lli se viles et exiguos deputabant. ego vero ornatum vestium delectabar. **P**ropterea illi nunc exultant. ego aut̄ lugeo et lamentor. **I**lli letant. ego xō amara riter desleo. **E**uigila itaq; miserande euigila. et imensam eius bonitatem considera. et ne velis salutē tuā negligere. **E**t exquire eū. et erit in salutē velociter/ inuoca eum et proteget te. **D**a ei vt recipias ab eo centupluz. **S**i cartula cum sit absq; anima per litterarum apices clamat. et omne debitum quod in ea scriptum est restituit. q̄to magis benignus de⁹ dabit gratiam querentibus eum? **C**hartula per litteras vsuram super vsuram augmenat. et thesaurum gratie mercede orationum deus multiplicat. **N**e velis incuriosus existere. nec domines tui sollicitudo terrenozū ne gociozū. neq; in desperationem temetip̄m adducas. **D**eus enī propter viscera miseratizonum suarū. suscipit et proteget te. et omnes qui eum ex toto corde quesierint. **A**ccede ergo ne dubites. et procide ante eum. ingemiscens et plorans dicito ei. **D**ñe meus et saluator meus. quare me dereliquisti? **M**iserere mei qm̄ tu es amator hominum. qui solus es sine peccato. **E**xtrahē me de ceno iniquitatum mearum. vt non ibi insigat in eternum. **L**ibera me ex ore inimici mei. ecce enī vt leo rugit deuorare me cupiens. **E**xalta potentiam tuā et veni. vt saluum me facias. **C**oruscā coruscationes tuas et dissipa virtutes eius. expauescat et tremiscat a facie tua. **I**nfirmus nāq; est. neq; habet virtutes stare ante conspectū tuum. neq; ante faciem diligentium te. **Q**uidens enim signum gratie tue. pauore concutitur. et confusus discedit ab eis. **E**t nunc dñe salua me. quoniam ad te confugi. **S**i ergo sic accesseris ad eum et inuocaueris eum ex toto corde. confestim quasi bonus pater et misericors. mittet gratiam suam. et auxiliabitur tui et omnes voluntates tuas adimplebit i bonū.

Ira ergo age charissime mihi. ita age et accede. et noli negligere inuocare eum. et noli incuriosus esse. Et neque in me segne ac desidiosum intendas. mihi enim sufficit consilio vultus mei. monenti. et non intelligenti. dicenti et non facienti. Sed esto imitator perfectorum et spiritualium patrum. et regulam eorum exquire. Et ne velis que sunt ardua. et excelsa incipere. que nequaquam valebunt perficere. neque ea que sunt nimis exigua et ibecillia. ut multiplicata tibi merces accrescat. **N**on nutrias corpusculum tuum. ne te incipiat impugnare. Neque illud carnalibus voluptatibus inuiscas. ne pregrauetur anima tua. et ad ima depressus vitij deducaris. Si autem in his te dederis. ut desideria eius perficias. derelinquet viam planam et rectam. et asperam et prapram incedet. **O**mniem quae sordida cogitatione facile recipit. nec ultra potest esse prudens vel sapiens. Et si iterum supra modum eundem volueris affligere. etiam phocanimus graua. segnitia atque desidia obtinebit. et supplebit iracundia. **I**n laudibus quibus et orationibus atque in bonitate obedientie. pigrum ac remissum efficit. **I**nstitutum quoque tuum. mensura bona ex equo pondere gubernetur. **D**icito mihi. Nunquam in stadio spectator. equis currentibus assististi. **A**c rursum nauiculam in pelago contemplantur es. Quis vero si supra modum ad cursum concitati fuerint interiserit. et iterum si supra quam mensura exigit. fuerint relaxati. ipsum aurigam deiecerunt per diuersa traxisse. **S**iliter et nauicula in mari si supra capacitatem suam fuerit onerata. fluctibus comprimetur. et si rursum leuiata. et absque onere fuerit. velocius vehementia ventorum submergitur. **S**iliter etiam corpus et anima. si supra modum ex his que supra diximus fuerint abiuncte pregrauata. decidat utrumque necesse est. ac succubat. **P**ropterea bonum est. ita vniquemque incipere ut perficiat. ut possit deo placere. et vtile sibi metipsum ac proximis exhibere.

Cla. X. **V**eros et perfectos monachos commendas et ad certamen puocans. pigros per apertam similitudinem futas. ostendens ex compassionem monachi ad militem quomodo segnis et negligens a diabolo vincatur. vigilans vero per gratiam dei adiuuetur. occasione cuius diuinam gratiam plurimum commendat.

Us estis bene dictus grex christi. vos estis luminaria orbis terre. vos estis sal terre et columna sub celo. **V**os inquam que perfecti ac veri monachi estis. que estis angeli super terram. que angelo-

rum conuersatione diligitis. corpus siquidem gestatis humanum. opus angelicum perficitis. **A**gno vobis in quo contenditis temporalis est. retributio autem eius et laus in seculum seculi permanet. **L**abor abstinentie vestre breuis est. at vero premium immortale est. **Q**uatum autem vos abstinentie regulam obseruatis. et virtutes cum dilectione acquiritis. tamen aduersariis vestris diabolus irritatur. et seuius efficit. diuersosque laqueos ad decipiendos vos atque impedendos occultat. **A**t tendite ergo vobis fratres charissimi. a laqueis eius. **N**ullus enim absque certamine coronatur. neque gratia dei deserit quemque. si cum alacritate pugnauerit. **S**i quis vero semetipsum relaxas. os suum pigritia detentus non operit. nec gratiam eius inuocat. ut sibi auxilium conferat. ne velit gratiam eius inculcare. eo quod non fuerit ab ea adiutus. **Q**uoadmodum si quis manibus ac pedibus sanus extiterit. habeatque coram se plimas escas oppositas. et pigritie causa noluerit eas osi suo applicare. et comedere. et animam suam reficere. ita et monachus experientum huius bonarum deliciarum diuine gratie. si neglexerit huiusmodi dulcedine satiari. **Q**uis enim miseretur illi. qui huius manu nequaquam percipiat ex his que sibi apposita fuerint. **U**el quomodo miseretur atque monacho. qui cum non habeat sollicitudinem actuum terrenorum. salutem suam neglexerit. **C**ompatitur autem monachus militi ingrediendi in plium. membra corporis sui vniuersa circumvallanti. donec dimicatio victoriae palmam accipiat. **V**igilant namque diligenti custodia. munito se. et decertat. veres nequam eum aduersariis deiciat ac prosternat. **S**i vero in segnitie semetipsum relaxauerit. facile miles huiusmodi triumphabit. **E**odem modo etiam monachus. si vires anime sue segnitie negligenterque laxauerit. absque ulla difficultate a diabolo inimico suo elidetur. **P**ermittit siquidem in corde suo cogitationes turpes ac sordidas. libenterque in se recipit elatam sapiam. vanam gloriam. quibus atque inuidiam. necnon et detractionem. odium. gulae libidine. et insatiabilem somnum. **I**n his autem omnibus. in desperationem semetipsum deducit. **S**i autem vigilauerit. spiritusque in suum presidium gratiam dei deserit. spiritus eius auxiliabitur. et ab ipsa docebitur quomodo ei placere debeat sitque in eo ipsa gratia laus. et que ei laudem exhibeat. **Q**uoadmodum si quis attendat in speculum. idem ipse est qui videat et qui videatur. **S**ic et gratia ubi iuenerit requiritur. ibi inhabitat. et inhabitatur. et efficitur ut per dicitur. laus et que laudem exhibeat. neque absque huius auxilio cor sibi valebit sufficere. **R**etribuit autem ei si quis ab ea percipit. et ex vino eius eidem offert potum. velut si dicat ex concupitione eius retribuit ei lachrymas. et a dulcedine vini

et hūiliationē pfert cordis. **E**x virtute q̄ qm
assumpfit: eidē cōcinit psalmos. **A**bsq̄ psona
si q̄dē: idigēs eē videt speculū. **C**ū x̄o accepit
p̄sone cuiuslibet ituiti / ex eo qd̄ accipit retri-
buit. **E**t si exornat q̄sq̄ in eo attēdat: idēz ex
ip̄o speculo ornatur efficit. **S**icut h̄o absq̄ gr̄a
diuina: inopis eē videt et indigēs: si x̄o p̄me-
ruerit gr̄am / ex h̄o ip̄o qd̄ fuerit adiut̄ ab ea:
potit in se emēdare virtutes. **S**i aut̄ denuo fu-
gauerit eā: desolat̄ inuenit̄ ac nud̄. **E**t ihabit-
tant in eo cogitationes turpes ac sordide: sic
nicticozar in domicilio. **H**ois q̄ ē gr̄am iuoca-
re: gr̄e x̄o ē: vt ei opitulatiōe adueniat. **A**bs-
q̄ gr̄a em̄ mens nō p̄t illuminari: ad p̄tēplā-
dam multiplicē futuri seculi pulchritudinem.
Et nisi sanctificatū fuerit cor: nō venit gr̄a in
hoie. **S**i aut̄ illuminat̄ a gr̄a virtutes optias
acq̄sierit: sibiq̄ emēdationē q̄s adept̄ ē repu-
tauerit: multū semetip̄m fallit. **N**e q̄ i s̄mita-
tem suā itelligens: emul̄ nāq̄ sibi ex̄tis h̄mōi
p̄cula se gr̄am deturbabit. **C**ū x̄o q̄s opitula-
tionē acq̄rēs: gr̄am diuinā agnouerit: et cū fu-
erit coroborat̄ vt virtutes obrineat: gloria
uerit deū et dixerit: gl̄ia miseratiōib̄ tuis dñe
qd̄ me idignū gr̄am tuā p̄mereri fecisti: et quē
admodū voluisti emēdasti i me q̄ tibi fuerāt
placita: h̄mōi agnoscs̄ fragilitatē suā: festi-
bit se diuine gr̄e tēplū p̄parare: et tūc efficit̄ in
eo gr̄a ip̄a sacerdos: atq̄ ip̄a oblatio: et esca
sp̄alis et q̄ māducat: impator: et regnū: edificat̄
q̄s et q̄ edificat. **E**fficit̄ q̄s ciuitas: et mur̄ inex-
pugnabilis: et ab om̄i malo eum custodiet: do-
nec ab h̄o seculo ad p̄hennā vitā et in futurū secu-
lum transferat.

Ca. XI Inducēs inuitationē auctoris
auxiliū spondētis: et ad abluōnē vitioꝝ p̄sua-
dentis. **E**t vt ad ip̄m iclīnent̄ inuitati: exptū
se p̄siliatorē p̄stāt et offert: p̄silitq̄ vt ad p̄fe-
ctam singularēq̄ pudiciē virtutē festinēt: q̄m
excellētē cōmēdās pulchras inducit silitudi-
nes: tādē eos descs̄ q̄ illā habuef̄t et p̄didit.

Inc̄līna ad me
aurē tuā dilectissime mihi / et ero
tibi p̄siliator: si ad vitā vis em̄ p̄-
uenire. **O**m̄ebrū meū si desideras introire: et
si p̄cupiscis britudinez dñi dei tui: dicito mihi
frat̄ cur abluis faciē tuā aq̄ / vt p̄ximo tuo pla-
ceas. **N**ec dū q̄ respulisti vitia passiōis carnis
tue: s̄ h̄oꝝ adhuc vitio detineris. **S**i autē vis
lauare faciē tuā / dilue eaz lachrymis: et abluē

eā cū fletib̄. vt in p̄spectu dei et sc̄oꝝ angeloꝝ
cū claritate resulgeat. **F**acies si q̄dē q̄ abluē
lachrymis / imarcessibile decorez acq̄ret. **S**ic
dicit forasse mihi. **C**ōfundoz sordidam ac de-
formē faciē p̄ferre: s̄ et si incultā faciē et pedes
sordidatos cū corde purificato habuer̄ / sup
claritatē solis cū dei angelis resulgeb̄. **Q**uid
etiā risum indifferent̄ p̄fers: nōne flere ac lu-
gere te dixisti. **T**u x̄o h̄ relinquēs risib̄ in cō-
ditis demoraris: et h̄ vñ: nisi ex eo qd̄ non desi-
deras britudinē ei / nec timeas supplicia eius.
Qui igit̄ tēptatiōes expr̄ ē: potit cōmone-
re eos q̄ necdū expti sunt. **E**t q̄ in manib̄ la-
tronū incidit: potit viātes cautos ac diligen-
tes efficere. **Q**uia q̄ et ego ex p̄te tēptat̄ sum
p̄p̄t̄ segniciē meā: si q̄dē ad horā t̄mō caute-
lam habui: s̄ meaignaui ac pigricia i hac me-
felicitate cōstituit. ob h̄ itaq̄ cupio dilectissi-
mi p̄siliator: existere gregielecto christi: ne ob
vitia carnalia: et secularē voluptatē ab illa cla-
ritate priuemini: et a thalamo sponsi pleno le-
ticia et exultatione cū dedecore abijciamini.
Labor abstinentie v̄re: velut somniū ē: req̄es
sūt laboris ienarrabilis. **A**ttēdite vobismet
ipsis: ne ab v̄trisq̄ p̄tib̄ corruatis: et p̄ v̄trisq̄
v̄tione exoluatis: s̄ festinate poti p̄fectā v̄tu-
tem acq̄rere: q̄ adornata ē oib̄ q̄s diligit de-
Hac si possideritis: nunq̄ deū exasperabitis:
nec mali aliqd̄ p̄ximis v̄ris facietis. **H**ec aut̄
singulari v̄t̄ vocat̄: h̄is in se pulchritudinez
diuisaz virtutū. **Q**uēadmodū em̄ regale diade-
ma: absq̄ lapidib̄ p̄ciosis: et elect̄ margarit̄
cōponi nō p̄t: ita et hec singularis pudiciē
v̄tus: absq̄ pulchritudine diuersaz virtutum:
nō valebit p̄sistere. **H**ā et plena regali diade-
mati compabit̄. **S**ic em̄ in eos i vñ lapis vel
margarita defuerit: fulgure sup caput regis
decenter nō p̄t: ita et h̄ singularis v̄t̄ si deha-
buerit vnā speciē ceterarū virtutū: p̄fecta v̄t̄
noīari nō p̄t. **A**ssimilabit̄ rursū copiosis
dapib̄ / cōditis: salis x̄o suauitatē nō habēt:
bus. **Q**uēadmodū q̄ optime dapes: absq̄ sa-
le inutiles sunt: ita etiā h̄ singularis v̄t̄ / in oi
pulchritudine diuisaz virtutib̄ adornata: si cha-
ritatē circa deū et p̄ximū nō habuerit: abomi-
nanda for̄titer et inutilis habebit̄. **R**ursū si
millis ē p̄fecto alphabeto: p̄p̄ijs l̄tis adorna-
ta. **E**t si q̄s ex eo vnā auferat l̄ram: totū oīūz
om̄ino ad nihilū p̄stituet̄: ita et h̄ singularis v̄-
tus: si ex oib̄ virtutib̄ vnā min⁹ habuerit: to-
ta inutilis repit̄. **C**ompabit̄ etiā fortissime aq̄le
iūz firmamētī celsitudinē puolatī: q̄ cernens

escā in laqueo tota se alarū velocitate cū in-
genti ipetu in eo deposuit. Volēsq; escā inde
prahere: cōprehēsa ē sūmitas vngule ei⁹ in
laqueo ⁊ obdolorē ei⁹ hūiliabit oīs fortitudo
ei⁹: totūq; corp⁹ suū extra laqueū ē. oīs autē v-
tus colligata ē i eo. **S**ilr ⁊ h singulari v⁹. si fu-
erit iūcta in vno aliq; negocio frenoz. tota in
eo silr colligat. **E**t qdē totū corp⁹ pfectionis
ei⁹ absq; vinculis ē. oīs autē v⁹ in fra hūiliata
ē. **E**t quēadmodū nō valebit aq̄la ppter ca-
prionē vngule / in aeris altitudinē volare. ni-
si fuerit liberata. ita ⁊ v⁹ h / nisi a frenis nego-
cys liberet. pfecta eē nō possit. **Q**uis ē q nō
habeat lachrymas / veniat ⁊ desceat mecum.
Et q nō habet cōpūctionē / cōsiderās intelli-
gat. **D**iscat q; diligētē ab his q in hac v⁹tute
sunt puerfati. q; q̄rūdā puerfatio. vsq; ad ce-
lum puenit. veniensq; ad portas. in regnū p-
hibita ē introire. **H**oc at dico dilectissimi. qdā
puerfati qdā in hac quā p̄dixim⁹ v⁹tute. et ad-
ornati sunt ea. p̄tēplātes eā q̄i regali diadema
⁊ pp̄ exiguā rē. talē ac tātā v⁹tutē ad nihilū de-
dixerūt. **C**olligata ē enī mens illoz sollicitu-
dinib⁹ frenoz negocioz. ⁊ ob huiuscemodi
vinculū. acq̄sita v⁹ in celū itroire nō valebit

Ca. XII. Dictoz occasione exhortās eū
q̄ p̄tractā pudiciē ⁊ castitatis v⁹tutē habet. ne
illā amittat tradēdo se in vincula inimici. ido
neū exēplū adducēs atq; demōstrās quō h v⁹-
tus liberari possit. ita. vt nihil ei nocē possit.

Unde ergo cha-
rissime mihi. ne tenetipm inimici
alligandū vinculis tradas: ⁊ ami-
rabile v⁹tutē destruas. quā multis laborib⁹ ac
q̄sistū. neq; celestes portas / acq̄sistā v⁹tutē itro-
ire phibeas. ne corā spiritali thalamo p̄fusiōe
adopra p̄sistat. neq; p̄ ynū capillū alligās eā.
⁊ ad solū terre insigat: s̄ tribue ei fiduciā ⁊ vo-
cem excellam. vt exultans ingrediat in thala-
mū ⁊ mercedē laboris sui possit p̄stāter / ac sb-
lini voce clamare. **E**t obstupescendū mira-
culū. quō tā imanis ac fortissim⁹ leo. p̄ ynū ca-
pillū ligat. humilis ⁊ captiū effect⁹ ē. **L**eoni
si quidē h v⁹ compabit: oib⁹ bonis ac p̄fectis
opib⁹ adornata: ⁊ q̄s ab illo vno capillo terre-
nis sollicitudinib⁹ colligata ē. **Q**uāobzē vi-
gila dilectissime vigila: moue q; man⁹ tuas. et
hūc exiguū capillū absconde: neq; venias i de-
risum. sic fortissim⁹ ille sampson. **M**emento
qđ mille viros occidit. ⁊ q̄s ynū capillū. funes

valedissimas extremū portauit. ⁊ seipm a vin-
culis liberauit: ⁊ inimicos interficiens deo vi-
ctoriā reputauit: ⁊ p̄ ofonē suā ex ipa maxilla
fontē aque pduxit. h talis ac tāt⁹ / q. h vniūsa
p̄fecerat. postea semetipm vincitū adūsarijs
tradidit. **H**ūiliat⁹ ē nimīū. p̄ eo qđ crines ei⁹
ablatis sunt: ⁊ terribilis illa atq; mirabilis v⁹
ei⁹ deuicta ē. **A**t tēde gr tu tibi metip̄. neq; n̄
āmirabile castitatis v⁹tutē / p̄ puā sollicitudinē
colligādo humiles: s̄ liberā eā efficiēs ab oib⁹-
bus negocijs qđ⁹ ledit ⁊ adornās p̄mitte in
celū. **S**ic autē eā libera. quēadmodū aq̄la de-
scendens in pfundū vt inueniat p̄ciosissimā
margaritā. **L**unq; inuenerit. prin⁹ ad excelsa
cōscēdit. totūq; corp⁹ pulculū ei⁹ aq; exhibetur
Aqua enī p̄māsit in loco suo. ipa autē cū diuis-
cys prexit in ardua. **E**odē modo etiā tu ppe-
ra oib⁹ frenis negocijs liberari: ⁊ adornatus
p̄fecta v⁹tute: q̄si vestimēto induere ea. **E**x-
cuba vigilāter dieb⁹ ac noctibus horis ac mo-
mētis: ne spoliaris ab ea. **N**ec autē singulari v⁹-
tus de q loq̄mur adornata in omī pulchritudi-
ne diuersay v⁹tutū: nullis negocijs frenis no-
ceri possit. **T**ribulatio enī patiētā opaf. ege-
stas vō ac volūtaria paup̄tas. fra ē opationis
ei⁹: ex ipa enī fructificat iusticie fruct⁹. sic ne-
q; s̄firmitas eā ledere p̄t. ex ipa enī v⁹tute et
gloria induit apud deū. **S**ilr autē adulariōes
diūsaz rerū nequāq; valebūt iminuere eam
ab ipsis autē acq̄rit laudē in vitā etnā. **P**er-
secutio nō poterit terrere ea. nec pauorem ei
incutere. **E**x ipa / corona pulchra ac p̄fecta
cōponit. q̄ deo gloriā cū gaudio ⁊ exultatiōe
exhibeat. s̄ neq; nuditas p̄t ei segnicie torpo-
ris incutere. eo q; ex ipa ei stola claritat⁹ con-
text⁹. **F**ames silr pusillanimitatē ei nō pote-
rit generare. ex ipa enī mēsa ei p̄parabit in re-
gno celoz. **S**z neq; p̄sitim poterit ea desidia
circūdari: ab ipa enī p̄parabit ei padisus leti-
cie. **N**eq; vō paup̄tas possit eā ad illecebras
diuiciay ipellere. ex ipa nāq; b̄ritudine deum
possidebit. **V**igilie q; ⁊ flet⁹: coronā p̄fectio-
nis: ⁊ fontes puritatis ei⁹ existūt. **H**ūilitas et
māsfuetudo: fundamēta sunt edificij eius.
Hors nō p̄ualebit mortificare eā. s̄ neq; se
pulchrū cōcludere eā p̄t. neq; v⁹tutes vale-
bunt retinere eā. **S**̄si quoq; celi / nō valebunt
portas suas claudere corā aīa q̄ v⁹tutib⁹ viger
s̄ mox vt viderunt eā / cū gaudio referantur.
Mille milia ⁊ decies dena milia angeloz ⁊ ar-
changeloz. throni ac dñatiōes. ⁊ p̄ncipat⁹ nō
valebūt cōminari ei: s̄ cū gaudio vult⁹ sui su-

scipiet ea: et in manibus suis tolleret: et quasi sedem maiestatis offerret ea. Exultabit quia pater in ea: et filius cum spiritu sancto. Exultabit quod deus in ea spiritus sanctus quia templum sanctum ei effecta est: et inhabitavit in ea. Exultabit in ea unigenitus filius: quia spiritus desideravit eum: et propter eum nihil voluit possidere. Exultabit in ea pater: quia dilexit eum: et voluntati eius nullatenus preiulit voluntatem. Exultabunt super eam celi cum virtutibus suis: et pariter percipientes glorificabunt patrem et filium et spiritum sanctum: videntes eam in oculis angelicis virtute: et in omni pulchritudine iusticie adornatam. Exultabit etiam paradysus: quia hereditatem in eo sortita est.

Ca. XIII. In persona auctoris glorificans magnificans dominum amatorem hominum: misericors deus deprecationibus benignitatem eius pro mentis illuminatione: vulnerum suorum sanatione ac gratie collatione interpellans.

Gloria et magnificencia soli benignissimo atque amatori hominum deo: qui nobis regnum suam gratiam prestituit. Sana me domine et sanabor: quia tu solus es sapiens et misericors medicus. Supplico bonitatem tuam sana vulnera anime mee: et illumina oculos mentis mee: ut perspicere deprecatorem meam: qui super me spiritus efficit: quia infatuata est mens mea et gratia tua: qui est salutaris condonat eam. Et quod ad te habet domine qui creator es prescient: quod scrutator es renu et cordis: et solus omnia nostis. Sic fra sine aq̄s sit ad te anima mea: et desiderat te cor meum. Qui autem diligit te idem desinat: tua gratia satiabit. Sic et si audivisti me: etiam nunc ne despicias deprecationem meam. Ecce enim quasi captiva est mens mea: te solum saluatorem exopto. Mitte itaque gratiam tuam velociter in auxilium meum: et sature esurie meam: et siti mee potum tribuat. Te solum desidero insatiabilis dominum. Quis enim poterit te insatiari: qui te ex ditate dilexerit lumine dicitur: et luminis tribuero rem. Da mihi petitionem meam: et dona mihi deprecationem meam: et distilla in cor meum stillam dilectionis tue. Ascendit in cor meum: quasi in silvam flamma charitatis tue: et deuoret spinas et tribulos pessimas cogitationes. Et tribue mihi copiose et sine mensura quasi deus homini gratiam tuam: et dona mihi quasi rex regum: et multiplica quasi bonus filius boni patris. Si autem in quibusdam prauis suis aut prauis: quasi terrenus aut filius terreni. Et tu qui replesti bidrias benedictione tua: imple sitim meam gratia tua: et qui satiasti quosdam milia viros de quibus panibus imple esurie meam: imple copia bonitatis tue. Amator hominum benignissime super fenem et

flores: et super omnem herbam viridem fructu sine iudicio in hoc tempore gratia tua effusa est: quanto magis fuorum tuorum: qui te deprecant petitionibus largire te puenit. Ecce enim fra fulgore coruscat: et volucres voces suas inmutat: a gloria multa sapientie tue. Ecce autem fra varietate florum quasi diploide induit: quasi sine manibus textit. Exultat autem et festiuitatem duplicem celebrat. Unam quod deus pro adha filio suo primogenito: quia viuificat eum in christo: alteram pro deo suo: quia descendens super eam abulare dignatus est. Ecce enim ut mare multiplicat gratia tua: et eos qui in ipso nauigant facies esse locuples: eadem gratia dei etiam mihi loquente ad te fiducia tribuat. Qui suscepisti duo minuta videlicet illi: et laudibus extulisti: suscipe deprecationem et orationem meam: et dona mihi petitionem meam: ut templum sanctum efficiat gratia tua: et ut inhabitet in me et ipsa me doceat quomodo enim placere debeas: ut pulset in membris meis atque in visceribus meis velut in cariça: qui sunt plena concupitionis atque leticie. Mentes quibus mea quasi quoddam fenem constringat: ne oberras in peccato corruat: et a claritate luminis expellat. Exaudi me domine exaudi me: et presta ut vocari merear in regnum tuum: qui quasi erras eras: nunc autem sum congregat: qui eras in mundum: et mundatum sum: et qui insipientis eras: nunc christo sapiens sum: et qui aliqui inutilis eras: nunc autem utilis effectus sum. Exer tuus electus: monachorum quibus conuenit: et omnium sanctorum qui placuerunt ante te: qui nunc in paradiso exultat: iam deprecant pro me: et obsecrant te solum amatorem hominum. Exaudies quibus eos et saluabis me obsecrationibus eorum. Ego quibus pro eos tibi gloria et laudem offeram: qui exaudisti orationes eorum et miseratus es mihi: et non desperasti petitiones eorum: pro salute anime mee profuse sunt. Tu autem domine prophetis tuis dixisti: aperis os tuum et implebo illud. Ecce itaque os fuit tuum: cum corde aptum est: imple illud gratia tua ut spiritus te benedica christe saluator meus. Irriga cor meum amator hominum benignissime: redde rorem gratie tue. Quod admodum fra dum serit generationes suas non valet enutrire: nisi a bonitate tua fuerit visitata sic neque cor meum: proloque valet: qui tibi sunt placita absque gratia tua et fructificare fructum iusticie. Ecce autem nascencia fructu enutrit pluuia supueniens: necnon etiam arborum nascencia florum varietate depingit: sic etiam ros gratie tue: mentem meam illuminet ut floribus concupitionis et humilitatis ac sapientie eam adornet. Et quod dicitur. Ecce enim oratio mea in firmamento existit: et iniquitates mee: gemere me compellunt. Vincat ergo gratia tua. Qui aperisti oculos ceci: oculos mentis mee adaperi: ut pulchritudinem tuam sper desideret. Et qui aperisti os sibiugalis: agi

os meū i laudē et gloriā grē tue. Qui posuisti
 finitū mari vbo p̄cepti tui. pone etiā finitū
 cordi meo p̄grāz tuā. vt nō declinet ad dexte
 ram neq; ad sinistrā a pulcritudine tua. Qui
 aquā in deserto tribuisti p̄p̄o nō credēti. s̄ cō
 tradicēti. dona mihi cōpūctionē. et oculis meis
 lachrymas. vt desleā dieb; ac noctib; dies vi
 te mee. cū humilitate et charitate. et puritate
 cordis. Appropiet orō mea i p̄spectu tuo dñe.
 dona mihi finonē sc̄m. vt tibi offerā manipu
 lum p̄fessiois mee repletū. et dicā gloriā ei. qui
 mihi h; tribuit. vt ei etiā ego offerā q̄d ab eo p̄
 cepi. et adorē eū. qui mihi tāta largit; ē. Exau
 di dñe orōnē sui tui. qui es sup oīa b̄ndict; in
 seclā. seculorū Amen.

Sancti Effrem diaconi. De cōpū
 ctione cordis. Liber p̄mus explicat.

Incipit liber secundus eiusdē. de eadem cō
 punctione.

Ca. I. Inuitās nos ad cōpūctionē et do
 cens quō ad illā pueniā. p̄hibetq; negligētī
 am ac pusillanimitatē et exhortās vt dñm iuo
 cem; fiducialit; ei futam; / corda n̄ra sancti
 ficem; / nob iuicē ignoscām; / atq; de p̄fectiōe
 n̄ra nō p̄sumam; / pulchre tandē monachum
 agro seminato compans.

Venite charissi

mi mihi. venite p̄res ac fies grex
 saluatoris electi. venite negociemur
 q̄d ad usq; nūdine celebrantur
 Replete lachrymis oculos v̄ros. et ianue cor
 dis v̄ri oculi referent. Loquimini verbū vite
 ad inuicē. et cōfestim mēs v̄ra cōpūget de re
 gno ac paradiso. Sensum bonū assumite. et p̄ri
 nus negocia frena p̄tēpnet. Nemo p̄ segnitā
 em relaxet. neq; ipusillanimitatē veniēs ex
 pauescat. Neq; p̄timefcat aliquis neq; vereā
 tur. s̄ p̄roni vel ip̄robe iuocem; dñm n̄m. et
 p̄stant futiam; saluatori n̄ro. et p̄festinātes q̄
 sc̄ificem; corda n̄ra p̄p̄ sp̄m̄ sc̄m. Cōspirem;
 ad inuicē et obsecrem; / ignoscām; alterutruz
 in toto corde n̄ro. Serui em; sum; qui sine mē
 dacio ē dei. qui ait. Amē amē dico vob. nisi di
 miseritis ex corde v̄ro delicta v̄ra alterutrum
 nec p̄ v̄f celestis dimittet vob delicta v̄ra. Et
 p̄ sc̄os ap̄los suos indicauit nob. q̄tiēs fratri
 remittere oporteat. dicēte petro. Quoties si
 peccauerit in me frat me; indulgeā ei. vsq; se
 pties. At illi dñs. Nō dico tibi septies. s̄ septu
 agies septies. Nos x̄o in̄r dñi nec tertio i die. i

uicē ignoscim;. Obsecro vos charissimi mi
 hi. et suppliciter rogo o amici mei. vigilate i hoc
 breui tpe. i hac v̄ndecia hora p̄tēdite. Jā em;
 vespa appropinquauit. et cū glia mltā remune
 rator adueniet. reddere vnicuiq; s̄m opa ei;

Attēdite vob. ne quis emēdatiorē vitā exer
 ceat. et q̄si p̄ndēs et negligēs imēsam ei; remu
 nationē amittat. Silis autē ē monach; agro
 seminato. qui cū rore et ibrib; p̄suevit exerceri
 et fructificare fructū iusticie et leticie. Cū autē
 ad suū fructū puenit. maiorē igerit curam
 agricole. Sollicit; em; pugilat et timet ne sa
 ta sua aut repentin; grādo aut cāporū iumen
 ta subuertat. Ita et monachus q̄ ad usq; i hoc
 corpe deget. q̄ridie sollicit; curā adhibeat. p̄
 immortalitate vite sue. et p̄ negligentā iuanuz
 acurrisse inueniā. Gaudiū et leticia agrico
 le ē. q̄n messēm suā cōgregat. et laborū p̄mia su
 erit assecut;. Eodē modo letabunt angeli dī
 in celis. q̄n quis metuēs deū cursum. p̄p̄rium
 p̄sumauerit replēs horrea. Agricola in securi
 tate p̄stitit;. epulat atq; exultat. et monach;
 cū in horrea fuerit posit;. i in māsionē et ne vi
 te. p̄festim ascendant diuicie eius ad celum.

Ca. II. Excitās nos ad vigilatiā in belli
 certamine. x̄tutēq; n̄ram p̄solās ex x̄tute dñi
 qui ē agonista n̄r. atq; exhortās ad mutuum
 adiutoriū. vt sic in vnū inuicē cōspirātes adū
 sariū n̄m p̄fundam; ac supem; et deū honori
 ficem;. Et ob h; cōmēdās multitudinē mona
 chorū simul deo militantū. multis reb; tam
 multitudinem monachorū q̄ singulos mona
 chos compando.

Vigilemus di

lectissimi mihi. vigilem; donec in
 bello p̄stituti sum;. et p̄tra diabolū
 dimicem;. Pugna quidē ei; i p̄mptu ē. ip̄e at
 ifirm; existit ac debil; n̄r at dñs et agonitheta
 qui ē rex regū his qui alacrit dimicauerit et x̄
 tutē p̄stat. et coronā imarcessibilē. Quēadmo
 dū ei puluis a vehemētia vēri sp̄git et ip̄ugē
 ita et adū sari; n̄r ad nihilū rediget; q̄n vox n̄ra
 i di laudib; p̄sonat. et ofones n̄re plene lachry
 mis dñō exhibēt. Nemo q̄ segnit; agat nec tie
 at. s̄ is q̄ fort; ē infirmiorē adiuuare festinet. et
 q̄ alacer ē. pusillanimitē p̄solet. Qui abstinēs ē
 iordinatū et ibonestū i crepet et obiurget. Sic
 em; inuicē p̄spirātes et pariter triūphātes. cō
 culcatorē n̄m p̄fundim;. et dñm n̄m q̄ i celis
 ē honorificem;. Sc̄i q̄ angeli in nos letant;. et
 q̄ vidēt nos et audiūt de nob edificant;. Pa
 B 3